

Daně. Návrat nejklaštějšího politického tématu

svobodny-svet.cz/dane-navrat-nejklasicejsiho-politickeho-tematu

9. února 2023

FILIP ŠEBESTA

Když se před dvěma lety snižovaly daně spolu se zrušením tzv. superhrubé mzdy, napsal jsem k tomu, že tím k žádnému zmenšení státu nedochází a že – ač v ekonomických otázkách klasický liberál – nemohu z toho jako jiní jásat (Daně se snižovat měly, ale v době konjunktury, 24. 11. 2020). Ti, kdo viděli tehdejší snížení daní pozitivně, byli optimisty, kteří doufali, že přiškrcení zdrojů si vynutí na druhé straně omezení výdajů. Já jsem byl v tomto ohledu pesimistou a snížení výdajů jsem nečekal. „Stát se na jedné straně zmenší, ale jinde naroste. Nikdo by nemohl nic namítat, kdyby proti snížení příjmů šlo i adekvátní snížení výdajů. My však vidíme pravý opak.“ Napsal jsem tehdy. Vývoj následujících měsíců ukázal, že pesimismus ohledně schopnosti politiků dokázat prosadit adekvátní úspory na výdajové straně rozpočtu byl namístě (jakkoli byla logika optimistů o pozitivním efektu nižších daní naprosto správná).

A to ještě ani nebyla válka na Ukrajině, ve které naše vládnoucí strany zaujaly čelní místo v Polskem vedené koalici nejochotnějších. A nebyl ani tak napjatý zelenou revolucí ničený a válečnými embargy dorážený energetický trh. Tehdy byl „jen“ covid. Dalo se ale očekávat, že vysoký schodek rozpočtu, u něhož došlo ke kvalitativnímu skoku z řádu jednotek či desítek na stovky miliard ročně, a jím posílená nároková společnost nezmizí. Respektive že politika nebude schopná se s tím vypořádat. Proto jsem měl za to, že další výpadek příjmů v řádu desítek miliard si – při nezměněných a dnes vidíme, že díky okolnostem ještě vyšších výdajích – dřív nebo později vynutí opětovné zvýšení daní, spíš než politicky ještě nepopulárnější, ale nutné, snižování výdajů.

Navíc opozice v tomto ohledu neexistuje, vládu ke snižování výdajů netlačí. Její návrhy by výši schodku naopak ještě prohloubily. Jedině díky tomu mohou dnes vládní návrhy pro někoho vypadat opticky jako ta úspornější varianta. **Rozbujelý sociální stát na výdajové straně a liberálnější stát s nižšími daněmi na straně příjmové nejdou dohromady.** Vládní strany zvolily sociální stát a vyšší přerozdělování. To není zakázané, ale měly by se k této levicové politice otevřeně přiznat.

Ve stejném komentáři jsem si tehdy dovolil vyslovit následující odhad. „Opozice, která návrh podpořila, si zadělala na problém v příštím volebním období, kdy se chystá vládnout. Bude potřeba pacifikovat rozbujelé veřejné finance směrem k elementární rozpočtové odpovědnosti a rozumnosti a je iluzorní si myslet, že by se koaliční vládě, nota bene tvořilo-li by ji ještě více stran než doposud, podařilo tak zásadně snížit výdaje. Bude tedy muset opět nepopulárně daně zvyšovat. A vzpomeňme na vládu Petra Nečase. Celý cyklus se tak zopakuje.“ K tomu není ve světle informací dnešních dní moc co přidávat. Snad jen otevírající titulek dnešních Lidových novin: „Živnostníci na řadě. Ať dají státní kase víc“.

Nejklasičtější téma politiky je zpět. Tak dlouho jsme nadávali na vyprázdňení politiky a rozmazávání hranic mezi levicí a pravicí až se nám v nejčistší podobě vrátilo pravolevé téma z těch nejtradičnějších, a sice míra přerozdělování. Paradoxem je, že toto téma vrátila na scénu nominálně pravicová strana, která dnes usiluje navzdory svému programu zvyšováním daní míru přerozdělování reálně zvyšovat.

„Read my lips: no new taxes.“ Tedy „odezírejte mi ze rtů, už žádné nové daně“, slíbil americkým voličům republikán George H. W. Bush starší. Daně šly nahoru a Bush se i přes úspěšnou válku v zálivu zařadil mezi americké prezidenty, kteří svůj úřad na druhé funkční období neobhájili.

| FILIP ŠEBESTA

■ ■ ■ ■ ■ (2 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

